

Kalmar Vatten AB
Box 822
391 28 Kalmar

Påstådd konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet – spolning av vatten och avloppsledningar

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda ärendet vidare.

Ärendet

Hydrex Inspectron AB (Hydrex) har i skrivelse som kom in till Konkurrensverket den 12 januari 2010 anfört att Kalmar Vatten AB (Kalmar Vatten) haft en omfattande uppdragsverksamhet på den privata delen av vatten- och avloppsnätet (VA-nätet). Verksamheten, som har bestått i högtrycksspolning, slamsugning, TV-inspektion och övrig kontroll och rensning av vatten- och avloppsledningar utanför det kommunala VA-nätet, strider mot den kommunala kompetensen. Hydrex anförde vidare att Kalmar vatten utfört arbete utanför Kalmar kommun vilket strider mot kommunallagens lokaliseringsprincip. Hydrex förde även fram att Kalmar Vatten marknadsfört sina tjänster mot den privata delen av VA-nätet genom aktiv marknadsbearbetning som kundbesök, annonsering och genom en film på bolagets hemsida. Vidare anförde Hydrex att Kalmar Vatten har två man i sina spolbilar vilket skulle vara för dyrt för en privat spolbilsfirma. Kalmar Vattens starka ställning gör att andra aktörer inte kunnat utveckla sin verksamhet.

Kalmar Vatten har bland annat anfört följande. Kalmar Vatten är ett dotterbolag till Kalmar Kommunbolag AB som i sin tur ägs av Kalmar kommun. Kalmar Vatten ansvarar för vatten- och avloppsförsörjning i Kalmar kommun. Kalmar Vatten har tre spolbilar som används vid underhåll driftsstörningar i det allmänna ledningsnätet. Bolaget har också en filmbuss som används för att klassificera behov av underhållsåtgärder och för att undersöka orsaken till driftsstörningar.

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Torsgatan 11
Telefon 08-700 16 00
Fax 08-24 55 43
konkurrensverket@kkv.se

Vid tiden för anmälan utförde Kalmar Vatten uppdrag på den privata delen av VA-nätet. Merparten av uppdragen hade samband med driftstörningar i den allmänna delen av VA-nätet. Kalmar Vatten utförde även uppdrag vid kvällar och helger då endast Kalmar Vatten AB har beredskap för uttryckningar.

Gränsen mellan den allmänna delen av VA-nätet och fastighetsägarens del av nätet går vid den så kallade förbindelsepunkten. I samband med driftstörningar behöver Kalmar Vatten spolbilar och filmningsutrustning för att kunna lokalisera orsaken till driftsstörningen. Att spola och filma VA-nätet är ett sätt att utreda var orsaken till driftsstörningen sitter. För att med säkerhet kunna fastslå var orsaken till stoppet finns måste ofta både den allmänna och fastighetsägarens del av VA-nätet undersökas. Det förekommer också att man kan konstatera brister i den del av ledningen som ingår i det allmänna VA-nätet, men misstänker att orsaken till stoppet sträcker sig vidare in i fastighetsägarens ledning. Också vid sådana situationer måste bolaget göra en undersökning av den privata delen av VA-nätet. Vidare förekommer att vatten som spolas på den allmänna delen av VA-nätet kommer in i det privata nätet eftersom dessa nät hänger ihop och inte är fristående mot varandra.

Kalmar Vattens prissättning för tjänster på den privata delen av VA-nätet är marknadsmässiga och någon underprissättning föreligger inte.

Kalmar Vatten har sedan anmälan inkom till Konkurrensverket antagit en spolbilspolicy enligt vilken Kalmar Vatten endast utför arbeten på den privata delen av VA-nätet vid akuta behov. Med akuta behov avses att det föreligger omedelbar risk för liv eller egendom. Bolaget har upphört med rena underhållsarbeten på det privata nätet. Enligt policyn har bolaget upphört med försäljning av tjänster utanför Kalmar kommun med undantag för akuta behov då ingen annan hjälp finns. Kalmar Vatten har även upphört med all marknadsföring av sin uppdragsverksamhet.

Konkurrensverket har varit i kontakt med Mörbylånga kommun som bekräftat att vid de två tillfällen då Kalmar Vatten utfört arbeten i kommunen har det rört sig om översvämningar där endast Kalmar Vatten hade en spolbil med tillräcklig kapacitet för att kunna åtgärda problemet. Mörbylånga kommun hade kontaktat en annan operatör som inte kunnat utfärda uppdraget innan de kontaktade Kalmar Vatten.

Konkurrensverket har träffat företrädare för Kalmar Vatten.

Regelverket

Enligt 3 kap. 27 § konkurrenslagen (2008:579) kan staten, en kommun eller ett landsting förbjudas att tillämpa vissa förfaranden i sin säljverksamhet om detta snedvrider eller hämmar konkurrensen. Kommuner och landsting kan även förbjudas att bedriva en säljverksamhet som omfattas av 1 kap. 5 § första stycket i

samma lag om den snedvrider eller hämmar konkurrensen. En sådan verksamhet får dock inte förbjudas om den är förenlig med lag.

Att verksamheten ska vara förenlig med lag avser att verksamheten ska rymmas i den kommunala kompetensen. Kommunernas kompetens regleras i kommunallagen (1990:900) och i olika specialförfattningar. Kommunernas ansvar för vatten- och avlopps nätet regleras i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (VA-lagen). Enligt 6 § VA-lagen har kommunen en skyldighet att ordna en allmän VA-anläggning om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljö. Enligt 41 § VA-lagen har kommunen rätt till tillträde till fastighetsägarens del av VA-nätet om det behövs för att kommunen ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt VA-lagen. Kommunen kan bli skadeståndsskyldig om den inte fullgör sina skyldigheter enligt VA-lagen (44-48 §§ VA-lagen). Det är därför nödvändigt för kommunen att undersöka var ett stopp i VA-nätet sitter.

Enligt 2 kap. 7 § kommunallagen får kommuner och landsting driva näringsverksamhet om den drivs utan vinstsyfte och går ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmarna i kommunen.

Skäl för beslutet

Konkurrensverket bedömer i varje enskilt fall om den fråga som anmäls ska granskas närmare. Detta sker med utgångspunkt i myndighetens prioriteringspolicy. Vid prioriteringen väger Konkurrensverket in hur allvarligt problemet eller företeelsen är, hur viktigt det är att få ett vägledande avgörande samt om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan. I bedömningen vägs även in Konkurrensverkets förutsättningar att utreda och bevisa en överträdelse.

Mot bakgrund av vad som framkommit i ärendet och framförallt med beaktande av de åtgärder som Kalmar Vatten vidtagit för att begränsa sin uppdragsverksamhet för spolning och filmning i den privata delen av VA-nätet finner Konkurrensverket inte skäl att utreda ärendet vidare. Konkurrensverkets beslut att inte utreda ärendet vidare innebär inte ett ställningstagande till om verksamheten eller förfarandet strider mot konkurrensreglerna.

Detta beslut kan inte överklagas.

Prövning i domstol

De företag som berörs av detta beslut kan vända sig till domstol för att få saken prövad.

En talan rörande konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller rörande missbruk av dominerade ställning enligt 2 kap. 7 § konkurrenslagen väcks vid Marknadsdomstolen.

BESLUT

2010-09-24 Dnr 15/2010 4 (4)

En talan om förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet enligt 3 kap. 27 § konkurrenslagen väcks vid Stockholms tingsrätt.

Detta beslut har fattats av Johan Hedelin. Föredragande har varit Maria Lilja.

Johan Hedelin

Maria Lilja

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats

Likalydande beslut till Hydrex Inspectron AB.